

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ СУДНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ

*Рассади́кова С. І., к. е. н., с. н. с., доцент,
Баранов М. О., студент,
Одеський національний політехнічний університет*

Суднобудування представляє собою одну з пріоритетних галузей світової економіки, яка динамічно розвивається. Сучасний стан суднобудування в Україні не відповідає існуючому потенціалу накопиченому в попередніх етапах розвитку галузі та значна частина якого була втрачена, потребам статусу країни як морської держави. Аналіз наукових досліджень, дозволяє стверджувати, що суднобудування впливає на загальний стан економіки, створюючи кумулятивний ефект не тільки в самій галузі, а й суміжних галузях.

Характерною особливістю суднобудівної індустрії є трудомісткість, так як вона вимагає залучення великої кількості працівників, і тим самим сприяє підвищенню зайнятості населення (на українських підприємствах галузі суднобудування працює більш ніж 70 тис. чол.). Тож, суднобудівна промисловість виконує економічну і соціальну функції. Суднобудівна промисловість України має високу фондомісткість та ресурсомісткість продукції. У порівнянні з машино- та приладобудівними підприємствами виявляється значно більш висока потреба в обігових засобах, на той же обсяг продукції, що обумовлено тривалішим циклом будівництва суден. Відтак, виходячи зі своєї специфіки, українське суднобудівництво неможна віднести до масового виробництва, так як через індивідуалізацію продукції воно, вимагає значних витрат навіть на початкових стадіях технологічного циклу на етапі розробки технічної документації [1, 2, 3].

На сьогодні показники стану суднобудівної галузі України значно нижче світових показників розвитку даної індустрії. В Україні працюють 10 суднобудівних заводів. Аналіз показників діяльності суднобудівних підприємств за останні роки наведено у таблиці [1, 2].

Розвиток суднобудівної галузі України потребує рішучих стратегічних дій, які узагальнені на основі наукових розробок та включають наступне: технічне переоснащення та автоматизацію технологічних процесів; розвиток кооперування між судноремонтними і суднобудівними компаніям; зростання підприємницької діяльності всіх господарюючих суб'єктів за рахунок ефективної реалізації податкової політики держави, податкові преференції для вітчизняних виробників; пільгове кредитування галузевих підприємств, підвищення ролі державних банків для ліквідації недоліку оборотних коштів. Після відмови від державного фінансування, у українських судновласників не виявилось достатніх коштів для будівництва суден, а високі вартості українських кредитів і їх короткі терміни відшкодування практично не дозволяють будувати судна за їх рахунок на вітчизняних верфях; підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняного суднобудування і судноремонту. Більше 90% нових суден, що були замовлені вітчизняними судновласниками за останні 10 років побудовані на зарубіжних верфях, впровадження сучасного менеджменту; підтримка державою інноваційної діяльності та наукових розробок, підготовка висококваліфікованих кадрів. Проведене дослідження дозволяє зробити висновки: необхідно створення ринкових переваг у вітчизняних підприємств у порівнянні з аналогічними за кордоном, стратегії розвитку галузі в умовах трансформацій.

Таблиця – Аналіз показників діяльності суднобудівних підприємств за 2015-2017 роки

№ з/п	Показники	Од. вим.	Суднобудівництво			Темпи росту, %	Темпи росту, %
			2015	2016	2017	до 2015	до 2016
1	Обсяги реалізованої продукції	грн.	1167323	1417652	2382212	204	168
2	в т.ч. суднобудування	грн.	622524	764415	1554712	250	203
3	Судноремонт	грн.	240627	351477	461725	192	131
4	Чистий прибуток	грн.	12251	118322	27647	226	23
5	Середньоспискова чисельність	осіб	3619	3698	4039	112	109
6	Зайнятих у суднобудуванні	осіб	2505	2610	2917	116	112
7	Створення робочих місць	кільк.		105	307		
8	Відрахування в бюджет	грн.	213807	623067	745756	349	120
9	Середня заробітна плата	грн.	3500	4000	4500	129	113

Список використаних джерел

1. Діордієв В. О. Проблеми та перспективи суднобудівної галузі України глобальному контексті / В. О. Діордієв //Ефективна економіка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа : www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/155.pdf

2. Судостроение и судноремонт. [Електронний ресурс]. – Режим доступа:<http://sudostroy.com/ukrainskie-verfi-2017-obobshhennyj-analiz-ot-ukrsudproma.html>

3. Лисицкий В. Судостроение Украины – от упадка к возрождению / Сегодня. [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.segodnya.ua/blogs/lisickiyblog/blog-sudostroenie-ukrainy-ot-upadka-k-vozrozhdeniyu-484682.html>.

Забарна, Е. М. Економічна теорія: тенденції та розвиток системи економічних ідей : монографія / Е. М. Забарна, Н. О. Задорожнюк, Н. І. Волкова [та ін.] ; за заг. ред. Е. М. Забарної. – Одеса : Астропринт, 2018. – 392 с. ISBN 978-966-927-369-7
<http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8554>